

YÖNETMELİK

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığından:

ASBESTLE ÇALIŞMALARDA SAĞLIK VE GÜVENLİK

ÖNLEMLERİ HAKKINDA YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, çalışanların asbest söküm, yıkım, tamir, bakım, uzaklaştırma çalışmalarında asbest tozuna maruziyetlerinin önlenmesi ve bu maruziyetten doğacak sağlık risklerinden korunması, sınır değerlerin ve diğer özel önlemlerin belirlenmesidir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamına giren, asbest veya asbestli malzeme ile yapılan çalışmalarda, asbest tozuna maruziyetin olabileceği tüm işlerde ve işyerlerinde uygulanır.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik;

a) 20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 30 uncu maddesi ile 9/1/1985 tarihli ve 3146 sayılı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 12 nci maddesine dayanılarak,

b) 19/9/1983 tarihli ve 83/477/EEC sayılı, 25/6/1991 tarihli ve 91/382/EEC sayılı Avrupa Konseyi Direktifleri ile 27/3/2003 tarihli ve 2003/18/EC sayılı ve 30/11/2009 tarihli ve 2009/148/EC sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konseyi Direktiflerine paralel olarak

hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Asbest:

1) Aktinolit Asbest, CAS No 77536-66-4,

2) Antofilit Asbest, CAS No 77536-67-5,

3) Grünerit Asbest (Amosit), CAS No 12172-73-5,

4) Krizotil, CAS No 12001-29-5, CAS No 132207-32-0,

5) Krosidolit, CAS No 12001-28-4,

6) Tremolit Asbest, CAS No 77536-68-6

lifli silikatları,

b) Asbest söküm çalışanı: Bakanlıkça kurulan komisyon tarafından oluşturulan eğitim programını tamamlamış ve kurs bitirme belgesi almış çalışanı,

c) Asbest söküm uzmanı: Yönetmelik kapsamında belirtilen işlemlerin uygulanması aşamasında işveren tarafından sorumluluk verilen, Bakanlıkça kurulan komisyon tarafından oluşturulan eğitim programını bitirip, sınavda başarılı olarak kurs bitirme belgesi alan kişiyi,

ç) Bakanlık: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığını,

d) Genel Müdürlük: İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğünü,

e) İSGÜM: İş Sağlığı ve Güvenliği Enstitüsü Müdürlüğünü,

f) Zaman Ağırlıklı Ortalama Değer (ZAOD/TWA): Günlük 8 saatlik zaman dilimine göre ölçülen veya hesaplanan zaman ağırlıklı ortalama değeri

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Kullanım yasağı

MADDE 5 – (1) Çevre ve Şehircilik Bakanlığının ilgili mevzuatındaki hükümler saklı kalmak kaydı ile asbest konusunda aşağıdaki hükümlere uyulur.

a) Asbestin her türünün çıkarılması, işlenmesi, satılması ve ithalatı,

b) Asbest içeren her türlü ürünün ithalatı ve satılması,

c) Asbest ürünlerinin veya asbest ilave edilmiş ürünlerin üretimi ve işlenmesi

yasaktır.

Risk değerlendirilmesi

MADDE 6 – (1) İşveren, asbest tozuna maruziyet riski bulunan çalışmalarda, asbestin türü ve fiziksel özellikleri ile çalışanların maruziyet derecesini dikkate alarak risk değerlendirmesi yapmakla yükümlüdür.

(2) Risk değerlendirmesi yapılırken çalışanlar veya temsilcilerinin görüşleri alınır.

(3) Risk değerlendirmesinde çalışılan ortam havasındaki asbest miktarının belirlenmiş sınır değerinin altında olduğunun ortaya çıkması halinde;

a) Sadece, kolay kırılmayan malzeme ile çalışılan, geçici ve kısa süreli tamir ve bakım işlerinde,

b) Asbest liflerinin sıkı şekilde bağlı olduğu malzemenin bozulmadan ve parçalanmadan uzaklaştırılması

işlerinde,

c) İyi durumdaki asbestli malzemenin paketlenmesi işlerinde,

ç) Ortam havasının izlenmesi ve kontrolü işleri ile malzemelerde asbest bulunup bulunmadığının tespiti için örnek alınması işlerinde,

bu Yönetmeliğin 9 uncu, 16 ncı ve 17 nci madde hükümleri uygulanmayabilir.

(4) Gerek görüldüğünde ve üçüncü fıkranın (a), (b) ve (c) bentlerinde sayılanlardan farklı asbestli malzeme ile karşılaşılması durumunda risk değerlendirmesi yeniden yapılır.

Söküm, yıkım, tamir, bakım ve uzaklaştırma işleri

MADDE 7 – (1) İşveren, söküm, yıkım, tamir, bakım ve uzaklaştırma işlerine başlamadan önce, asbest içerebilecek malzeme ve yerlerini belirlemek için tesis, bina, gemi ve benzeri yapı ve sistemlerde inceleme yaparak gereken tedbirleri alır. Yıkım izni için 18/3/2004 tarihli ve 25406 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliğinin ilgili hükümleri uygulanır. İşverenin çalışma yaptığı herhangi bir yapı veya ortamda asbest veya asbestli malzeme bulunduğu şüphesi varsa bu Yönetmelik hükümleri uygulanır.

(2) İşveren; asbest içerebilecek malzemelerin, söküm, yıkım, tamir, bakım ve uzaklaştırma işlerini 8 inci maddede belirtilen uzman nezaretinde ve yine aynı maddede belirtilen çalışanlarca yapılmasını sağlar.

(3) Teknik önlemler alınmasına rağmen, havadaki asbest konsantrasyonunun 11 inci maddede belirtilen sınır değeri aşabileceği söküm, yıkım, tamir, bakım ve uzaklaştırma gibi belirli işlerde; çalışanların korunması için işveren, özellikle aşağıda belirtilen önlemleri alır.

a) Uygun solunum sistemi koruyucusu ve diğer kişisel koruyucu donanım ile bunları kullanacak çalışanların ve çalışma sürelerinin belirlenmesi ve kişisel koruyucuların kullanılmasını sağlar.

b) Sınır değerini aşılması ihtimali olan yerlere uyarı levhalarının konulmasını sağlar.

c) Asbest veya asbestli malzemeden çıkan tozun, tesis veya çalışma alanı dışına yayılmasını önler.

(4) Bu maddede belirtilen işlere başlamadan önce, alınacak önlemler hususunda çalışanlar veya temsilcilerini bilgilendirir ve onların görüşlerini alır.

Asbest söküm, yıkım, tamir, bakım ve uzaklaştırma işini yapmaya yetkili kişiler

MADDE 8 – (1) Bu Yönetmelik kapsamındaki işler, asbest söküm uzmanı nezaretinde asbest söküm çalışması tarafından yapılır.

(2) Asbest söküm, yıkım, tamir, bakım ve uzaklaştırma işlerine ilişkin bir mesleki eğitim belgesine sahip olanlardan 19 uncu maddede bahsi geçen kurs bitirme belgesi istenmez.

(3) Bu Yönetmelikte belirtilen eğitimleri almış olanlardan bu iş için ayrıca mesleki eğitim belgesi istenmez.

Bildirim ve iş planı

MADDE 9 – (1) İşveren, bu Yönetmelik kapsamına giren çalışmalara başlamadan önce iş planı hazırlamak ve işyerinin bağlı bulunduğu Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğüne iş planı ile birlikte bildirimde bulunmakla yükümlüdür.

a) Bildirimde aşağıdaki hususlar yer alır;

- 1) İşyerinin ticari unvanı ve adresi,
- 2) Sökümü yapılacak asbestin türü ve miktarı,
- 3) Yapılacak işler ve işlemler,
- 4) Çalışan sayısı,
- 5) İşe başlama tarihi ve işin tahmini süresi,
- 6) Asbest söküm uzmanı belgesi,
- 7) Asbest söküm çalışması belgesi.

(2) İş planında, çalışanların sağlık ve güvenliğini korumak için yapılan risk değerlendirmesi çerçevesinde işyerinde alınacak önlemler belirtilir. Bu planda özellikle;

- a) İşin çeşidi ve tahmini süresi,
- b) İşin yürütüleceği yer,
- c) Asbest ve/veya asbest içeren malzemelerin uzaklaştırılmasında kullanılacak metot,
- ç) Asbest sökümü ve uzaklaştırılması işleminde kullanılacak ekipmanın özellikleri,
- d) İş yapanların korunmaları ve arındırılmaları,
- e) İşlem sırasında ortamda veya yakınında bulunan diğer kişilerin korunması,

f) Asbest ve/veya asbestli malzemelerin yerinde kalmasının daha büyük bir risk oluşturmadığı haller dışında, yıkıma başlanmadan önce bina ve tesislerden bu malzemelerin uzaklaştırılması işlemlerine ilişkin hususlar yer alır.

(3) İşveren ve/veya temsilcileri, asbest söküm, yıkım, tamir, bakım, uzaklaştırma işlemleri tamamlandığında, işyerinde asbest tozuna maruziyet riskinin kalmadığını belirten ve ölçüm sonuçlarını da içeren bir belge düzenlenmesini sağlar.

(4) Akredite olmuş ve Genel Müdürlükçe yetkilendirilmiş laboratuvarlarca düzenlenen bu belge ve ölçüm sonuçlarını içeren rapor işveren ve/veya temsilcileri tarafından Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğüne teslim edilir.

(5) Çalışanlar ve/veya temsilcileri, Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğüne yapılan bildirimle ilgili tüm belgeleri talep etme ve görme hakkına sahiptir.

Asbest ölçümleri

MADDE 10 – (1) Asbest ölçme ve numune alma işlemleri akredite olmuş ve Genel Müdürlükçe yetkilendirilmiş laboratuvarlarca aşağıda belirtildiği şekilde yapılır.

a) İşe başlamadan önce yapılan risk değerlendirmesi sonuçları dikkate alınarak, 11 inci maddede belirtilen sınırlara uygunluğu sağlamak için çalışma ortamından düzenli olarak alınan asbest numunelerinde lif sayımı yapılır.

b) Ölçüm için kullanılan numune alma metodu, çalışanların asbest ve/veya asbestli malzemenin kaynağından

tozun kişisel maruziyetini gösterecek şekilde uygulanır ve numune alan kişinin korunması için de gerekli önlemler alınır.

c) Numune alma yerleri belirlenirken çalışanların ve/veya çalışan temsilcilerinin de görüşleri alınır.

ç) Numuneler bu konuda görevli akredite ve yetkilendirilmiş laboratuvar çalışanları tarafından alınır. Alınan numunelerin analizi, (e) bendinde belirtildiği şekilde, lif saymak için uygun araç gereçle donatılmış akredite ve yetkilendirilmiş laboratuvarlarda yapılır.

d) Numune alma süresi, ölçüm veya zaman ağırlıklı hesaplama ile sekiz saatlik çalışma süresinde (bir vardiya) çalışanın maruziyetini belirleyecek şekilde düzenlenir.

e) Lif sayımı, faz-kontrast mikroskobu kullanılarak Dünya Sağlık Örgütü'nün 1997 yılında tavsiye ettiği metotla veya eşdeğer sonuçları veren başka bir metotla yapılır.

(2) Havadaki asbestin ölçülmesinde, uzunluğu beş mikrondan daha büyük, eni üç mikrondan daha küçük ve boyu eninin üç katından büyük olan lifler hesaba katılır.

Sınır değeri

MADDE 11 – (1) İşveren, bu Yönetmelik kapsamındaki çalışmalarda çalışanların maruz kaldığı havadaki asbest konsantrasyonunun, sekiz saatlik zaman ağırlıklı ortalama değerinin (ZAOD-TWA) $0,1 \text{ lif/cm}^3$ 'ü geçmemesini sağlar.

Sınır değerlerin aşılmasının önlenmesi

MADDE 12 – (1) Bu Yönetmelik kapsamına giren çalışmalarda, çalışanların bu malzemelerden çıkan toza maruziyetinin en aza indirilmesi ve her durumda asbestin ortam havasındaki miktarının 11 inci maddede belirtilen sınır değeri aşmaması için özellikle aşağıda belirtilen önlemler alınır:

a) Bu Yönetmelik kapsamına giren çalışmalar mümkün olan en az sayıda çalışan ile yapılır.

b) Çalışma sistemi, asbest tozu çıkarmayacak şekilde tecrit edilecek, bu mümkün değilse çıkan tozun ortama yayılması önlenecek şekilde tasarlanır.

c) Asbeste maruziyet riski olan çalışmaların yapıldığı yerlerin ve kullanılan ekipman temizlik ve bakım işlerinin düzenli ve etkili şekilde yapılması sağlanır.

ç) Asbest veya toz çıkaran asbestli malzemeler, sızdırmaz uygun paketler içerisinde taşınır ve diğer malzemelerden ayrı olarak depolanır.

d) Asbest içeren atıklar derhal toplanarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığının ilgili mevzuatındaki işaretlemeler kullanılarak içinde asbest olduğunu gösterecek şekilde etiketlenip sızdırmaz paketler içinde en kısa zamanda işyerinden uzaklaştırılır ve ilgili mevzuata uygun şekilde yok edilir.

Sınır değerlerin aşılması

MADDE 13 – (1) 11 inci maddede verilen sınır değerlerin aşılması halinde;

a) Sınır değerlerin aşılmasının nedenleri tespit edilerek asbest konsantrasyonunun bu değerlerin altına inmesi için derhal gerekli önlemler alınır. Çalışanların korunması için uygun önlemler alınıncaya kadar etkilenmiş alanda çalışma yapılamaz.

b) Alınan önlemlerin yeterli olup olmadığını belirlemek için ortam havasında tekrar asbest konsantrasyonu

ölçümü yapılır.

c) Maruziyetin diğer önlemlerle azaltılmasının mümkün olmadığı ve ancak solunum sistemi koruyucusu kullanılarak sınır değere uyumun mümkün olduğu hallerde, çalışanların koruyucu ile çalışmaları süreklilik arz edemez, her bir çalışanın çalışacağı azami süre önceden belirlenir ve bu süre kesinlikle aşılamaz. Koruyucu kullanılarak yapılan çalışma süresince, fiziki şartlar, iklim şartları ve çalışanların veya temsilcilerinin görüşleri de dikkate alınarak uygun dinlenme araları verilir.

Genel önlemler

MADDE 14 – (1) Asbest veya asbestli malzeme tozuna maruziyet riski bulunan çalışmalarda aşağıdaki önlemler alınır.

a) Asbest olduğu belirlenen çalışma alanlarında;

1) Gerekli işaretlemeler yapılır ve uyarı levhaları konulur.

2) Görevli olanlar dışındaki çalışanların girmesi önlenir.

3) Sigara içilmesi yasak olan alanlar belirlenir.

4) Yeme içme için ayrılan yerler, asbest tozu ile kirlenme riski bulunan yerlerin dışında seçilir.

b) Asbestle çalışılan işyerlerinde;

1) Çalışanlara koruyucu giysi, solunum cihazları gibi yapılan işe uygun kişisel koruyucu donanım verilir.

2) Kişisel koruyucu donanımlar işyeri dışına çıkarılmaz. Koruyucu giysiler işyerinde veya temizlik işlerinin yapıldığı yerlerde temizlenir ve işyerinden yalnızca kapalı kaplar içerisinde çıkarılır.

3) Koruyucu giysiler ile çalışanların kendilerine ait giysileri ayrı ayrı yerlerde muhafaza edilir.

4) Çalışanlara uygun el ve yüz yıkama yerleri, tozlu işlerde ise duş imkanı sağlanır.

5) Kullanılan kişisel koruyucu donanımlar, özel olarak belirlenmiş yerlerde saklanır, her kullanımdan sonra kontrol edilip temizlenir, tamir ve bakımı yapılır.

(2) Birinci fıkrada belirtilen önlemler için çalışanlara herhangi bir mali yük getirilemez.

Çalışanların ve/veya temsilcilerinin bilgilendirilmesi

MADDE 15 – (1) İşveren gözetiminde asbest söküm uzmanınca; asbest söküm çalışanına, işyerinde diğer çalışanlara ve çalışan temsilcilerine aşağıdaki konularda yeterli bilgi verilir.

a) Asbest ve/veya asbestli malzemeden yayılan tozun neden olabileceği sağlık riskleri,

b) Yönetmelikte belirtilen sınır değerler ve ortam havasında sürekli yapılması gereken ölçümler,

c) Sigara içilmemesi de dahil uyulması gereken hijyen kuralları,

ç) Kişisel koruyucu donanımların kullanımı ve alınacak önlemler,

d) Asbest maruziyetini en aza indirmek için tasarlanmış özel önlemler.

(2) Birinci fıkrada yer alan önlemlere ek olarak;

a) Çalışan ve temsilcilerine, ortam havasındaki asbest konsantrasyonu ölçüm sonuçları hakkında bilgi verilir ve bu sonuçlarla ilgili gerekli açıklamalar yapılır.

b) 11 inci maddede belirtilen sınır değerini aşıldığı hallerde, çalışanlar ve temsilcileri bu durumdan derhal haberdar edilir, nedenleri bildirilir ve alınacak önlemler hakkında görüş alışverişinde bulunulur. Acil bir durumda alınan önlemler çalışan ve temsilcilerine bildirilir.

Sağlık gözetimi

MADDE 16 – (1) Çalışanlar aşağıdaki hususlar göz önünde bulundurularak sağlık gözetimine tabi tutulur.

a) Bu Yönetmelik kapsamındaki işleri ilk defa yapacak kişinin, önce işyeri hekimi tarafından genel sağlık durumu değerlendirilir ve Ek-I'de belirtildiği şekilde, özellikle solunum sistemi muayeneleri başta olmak üzere genel sistemik fizik muayene ile diğer tetkik ve kontrolleri yapılır. İşyeri hekimi, risk değerlendirmesi ve ölçüm sonuçlarını dikkate alarak çalışanların sağlık durumlarını değerlendirir ve değerlendirme sonucuna göre akciğer radyografilerini uygun sürelerle tekrarlar, bu süre 2 yılı aşamaz.

b) Sağlık gözetiminden sorumlu işyeri hekimi; muayene ve tetkiklerin sonucuna göre, çalışanın asbeste maruz kalacağı işlerde çalıştırılmaması da dahil her türlü koruyucu ve önleyici tedbirleri belirleyerek işverene önerilerde bulunur.

c) Çalışanlara maruziyetin sona ermesinden sonra da yapılması gereken sağlık değerlendirmeleri ile ilgili bilgi verilir. Hekim, maruziyetin bitmesinden sonra sağlık gözetiminin devam etmesi gereken süreyi belirleyebilir.

ç) Çalışan ve/veya işveren sağlık muayene ve tetkiklerinin yeniden yapılmasını isteme hakkına sahiptir.

Kayıtların tutulması

MADDE 17 – (1) Asbestle çalışılan işyerlerinde işverenler aşağıda belirtilen kayıtları tutmak ve bunları saklamakla yükümlüdürler:

a) Asbest söküm işini yapan veya yaptıran işveren, asbest sökümünde görev alanların yaptıkları işleri, çalışma süresini ve maruziyet düzeyini belirten kayıtları tutar ve saklar. İşyeri hekimi, diğer sağlık personeli veya sağlıktan sorumlu kurum ve kuruluşlar talep etmeleri halinde bu kayıtları inceleyebilir. Çalışanlar kendilerine ait kayıtların bir örneğini alabilirler. Çalışan ve/veya temsilcileri kayıtlar hakkında isimsiz olarak genel bilgileri alabilirler.

b) Asbest tozuna maruziyetin sona ermesinden sonra kayıtlar en az 40 yıl süreyle saklanır.

c) İşyerinin çalışanlarıyla devri halinde kayıtlar devredilen işletmeye teslim edilir.

ç) İşyerinin kapanması halinde kayıtlar Sosyal Güvenlik Kurumu İl Müdürlüğüne teslim edilir.

Asbestoz ve mezotelyoma kayıtları

MADDE 18 – (1) Sosyal Güvenlik Kurumunca tespit edilen veya Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilen asbestoz ve mezotelyoma vakaları ile ilgili kayıtlar bu Kurum tarafından tutulur.

Eğitim programları

MADDE 19 – (1) Bu Yönetmelik kapsamında verilecek eğitimlerin programı, usul ve esasları ile asbest söküm uzmanının nitelikleri, Tozla Mücadele Yönetmeliğinde düzenlenen Tozla Mücadele Komisyonunun önerileri de göz önünde bulundurularak Bakanlıkça kurulan komisyon tarafından belirlenir ve tebliğ olarak yayımlanır.

(2) Asbest söküm uzmanlarının eğitimi İSGÜM tarafından yürütülür.

(3) Tebliğde belirlenen programa uygun olarak kamu kurum ve kuruluşları, işçi ve işveren sendikaları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve Bakanlıkça işyeri hekimliği ve iş güvenliği uzmanlığı eğitimi için yetkilendirilen kurumlar tarafından düzenlenecek asbest söküm çalışanlarının eğitimleri, asbest söküm uzmanları tarafından verilir.

(4) Eğitimleri veren kurum ve kuruluşlar tarafından eğitimin sonunda sınav yapılarak başarılı olan katılımcılara kurs bitirme belgesi düzenlenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Son Hükümler

Uygulama esasları

MADDE 20 – (1) Bakanlık bu Yönetmelikle ilgili uygulama esaslarını düzenlemek amacıyla tebliğ çıkarabilir.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 21 – (1) 26/12/2003 tarihli ve 25328 sayılı Resmî Gazete 'de yayımlanan Asbestle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Belge düzenleme

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Asbest tozuna maruziyet riskinin kalmadığını belirten ve ölçüm sonuçlarını da içeren belge, 9 uncu maddenin dördüncü fıkrası yürürlüğe girene kadar geçre sürede uygun araç gereçle donatılmış laboratuvarlarca düzenlenerek Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğüne teslim edilir.

Asbestin laboratuvarlarca ölçümü

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) 10 uncu maddenin yürürlüğe gireceği tarihe kadar 21 inci madde ile yürürlükten kaldırılan Yönetmeliğin ilgili hükümleri uygulanır.

Yürürlük

MADDE 22 – (1) Bu Yönetmeliğin;

a) 9 uncu maddesinin dördüncü fıkrası ile 10 uncu maddesi 20/8/2015 tarihinde, (Değişik: 16.01.2014- 28884 sayılı R.G).

b) 19 uncu maddesi yayımı tarihinden 6 ay sonra,

c) Diğer hükümleri yayımı tarihinde

yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 23 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı yürütür.

EK – I

(1) Bu Yönetmeliğin 16 ncı maddesinde belirtilen sağlık gözetimleri ile ilgili hususlar şunlardır:

a) Mevcut bilgilere göre serbest asbest liflerine maruziyet aşağıdaki hastalıklara sebep olabilir.

1) Asbestoz

2) Mezotelyoma

3) Akciğer kanseri (bronşiyal karsinom)

4) Mide-bağırsak kanseri

b) İşyeri hekimi ve/veya diğer sağlık personeli, asbeste maruz kalan çalışanların her birinin maruz kalma durumunu ve çalışma şartlarını izlemekle yükümlüdür.

c) Çalışanların sağlık muayeneleri, iş sağlığı prensip ve uygulamalarına uygun şekilde yapılır ve en az aşağıdaki hususları içerir.

1) Çalışanın mesleki ve tıbbi özgeçmişi ile ilgili kayıtlarının tutulması,

2) Her çalışanın genel sistemik fizik muayenesi ve özellikle solunum sistemi muayenesini,

3) Yukarıda belirtilen muayeneler yapılırken gerekli gizlilik esasına dikkat edilmesi,

4) 35x35 standart akciğer radyografisinin veya dijital akciğer radyografisinin çekilmesi,

5) Solunum fonksiyon testinin yapılması (Solunan havanın hacmi ve hızı).

ç) Uygun olarak yapılan sağlık gözetimi sonucunda, çalışanın sağlığında şüpheli durum saptandığında, hekim mevzuata uygun olarak çalışanın ileri tetkiklerinin yapılmasını ve ilgili uzman tarafından değerlendirilmesini isteyebilir. Ayrıca çalışana sağlık durumu ile ilgili bilgi verilir. Benzer biçimde maruz kalan diğer çalışanların sağlık durumu da gözden geçirilir.

d) Yapılan sağlık gözetimi ile ilgili olarak her çalışanın kişisel sağlık kaydı tutulur ve güncellenir. Bu kayıtlar gizlilik esasına uygun olarak ve gerektiğinde incelenebilecek şekilde saklanır.

e) İşyeri hekimi, iş sağlığındaki gelişmeleri göz önüne alarak balgam sitoloji testi, bilgisayarlı tomografi, tomodansitometri gibi daha ileri tetkikler isteyebilir.

EK-1**ASBEST SÖKÜM UZMANLARI EĞİTİM KONU BAŞLIKLARI VE EĞİTİM PROGRAMI**

Sıra No	Eğitim Konu Başlıkları	Eğitim Süresi
1	Asbest Tanımı ve Türleri / Asbestin Özellikleri ve Kullanımı Amacı	2 Saat
2	Asbest İçeren Malzemeler ve Çeşitleri /Asbeste Maruz Kalınabilecek İşler ve Kullanım Alanları	1 Saat
3	Asbest İle İlgili Yürürlükteki Mevzuat	3 Saat
4	Risk Değerlendirmesi / Örnek Verilmesi / Grup Çalışması (akşam için ödev) ve Sunum	3 Saat/1 Saat/2 Saat
5	Asbest Sökümünde Çalışma Platformları, İskeleler, Seyyar Merdivenler ve Yüksekte Güvenli Çalışma İle İlgili Mevzuat	2 Saat
6	Asbestli Malzeme Sökümü ve Söküm İşlerinin Sınıflandırılması / Söküm Yapılacak Yer in veya Malzemenin Söküm İçin Hazırlanması	2 Saat
7	Asbestin İnsan Sağlığı Üzerine Etkileri / Sağlık Gözetimi	2 Saat
8	Asbest Söküm Çalışanlarının Hazırlanması / Kendini Koruma ve Kişisel Koruyucular	2Sa
9	Asbest Atıklarının Toplanması, Taşınması, Depolanması ve Atıkların Bertarafı	1 Saat
10	Sökümün Bitiminden Sonra Yapılması Gerekenler	1 Saat
11	Uygulamalı Eğitim	4 Saat
12	Sınav ve Değerlendirme	4 Saat

ASBEST SÖKÜM UZMANLARI İÇİN (DİKEY) EĞİTİM PROGRAMI

Sıra No: 1	
Eğitim Konu Başlıkları	Asbest Tanımı ve Türleri Asbestin Özellikleri ve Kullanımı Amacı
Amaç	Asbest ve türleri ile asbestin yapısal özellikleri ve kullanım amacı hakkında genel bilgi vermek.
Öğrenim Hedefleri	Asbest ve türlerinin tanınması, yapısal özellikleri ve kullanım amacı hakkında bilgi sahibi olunması.
Alt Başlıklar	<ul style="list-style-type: none"> • Asbestin tanımı • Asbest çeşitleri • Asbestin yapısal özellikleri • Asbestin kullanım amaçları • Endüstriyel olarak önemi
Toplam Ders Saati	2 Saat

Sıra No: 2

Eğitim Konu Başlıkları	Asbest İçeren Malzemeler ve eşitleri, Asbeste Maruz Kalınabilecek İşler ve Asbest Kullanılmış Alanlar
Amaç	Asbest çeşitlerini, asbest içerebilecek ve / veya asbest kullanılmış malzemeleri tanıtmaq, asbest kullanılmış alanlar ve maruziyetin söz konusu olabileği işler hakkında bilgi vermek.
ğrenim Hedefleri	Asbest içeren ve asbest kullanılmış malzemeler ve asbest kullanılmış alanlar hakkında bilgi edinilmesi.
Alt Başlıklar	<p>Asbest İçeren Malzemeler ve eşitleri</p> <ul style="list-style-type: none"> • Asbestli iplik, elyaf dokuma • Asbestli imento levha, boru • Asbestli yalıtım malzemesi • Asbestli conta, fren ve debriyaj balataları • Asbestli kâğıt ve karton • Marley yer dösemeleri <p>Asbeste Maruz Kalınabilecek İşler ve Kullanım Alanları</p> <ul style="list-style-type: none"> • Asbest söküm işleri • Asbestli toprak çıkarılması ve kullanılması • Asbestli dokuma endüstrisi (asbestli iplik, elyaf, dokuma yapımı) • Asbestli imento endüstrisi (levha, boru yapımı vb.) • Yapı işleri (asbestli levha, boru, yalıtım malzemesi kullanımı, işlenmesi, kesilmesi vb.) • İzolasyon (ısı ve ses yalıtım malzemesi, ateşten koruma amacıyla levha, plaka, sargı materyali şeklinde kullanılması) • Kâğıt endüstrisi (asbestli kâğıt ve karton yapımı ve kullanımı) • Balata yapımı ve kullanımı (fren ve debriyaj balataları) vb. işler • Asbestli conta imalatı ve işlenmesi • Plastik yer karosu (marley) ve yer kaplama malzemesi <p>Not: Asbestin retimi, ithalatı ve kullanılması yasaklanmıştır.</p>
Toplam Ders Saati	1 Saat

Sıra No: 3	
Eğitim Konu Başlıkları	Asbest İle İlgili Yürürlükteki Mevzuat (Asbestle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik, Tozla Mücadele Yönetmeliği, İş Hijyeni Ölçüm, Test ve Analiz Laboratuvarları Yeterlilik Yönetmeliği, Asbestle ilgili Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Yönetmelikleri, Belediyeler)
Amaç	Asbestle ilgili yürürlükteki mevzuatı tanıtmak.
Öğrenim Hedefleri	Asbestle ilgili çalışma hayatını ve çevresel etkileri düzenleyen yasal düzenlemeler hakkında bilgi edinilmesi.
Alt Başlıklar	<ul style="list-style-type: none"> • 4857 sayılı İş Kanunu • 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu • Asbestle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik • Tozla Mücadele Yönetmeliği • 2872 sayılı Çevre Kanunu, tehlikeli atıklar ve tehlikeli kimyasallar yönetmelikleri • Belediyelerle ilgili mevzuat
Toplam Ders Saati	3 Saat

Sıra No: 4	
Eğitim Konu Başlıkları	Risk Değerlendirmesi / Örnek Verilmesi / Grup Çalışması (akşam için ödev ve sunum)
Amaç	Söküm yapılacak alan ve çevresindeki olası risklerin değerlendirilmesi için gerekli temel bilgilerin ve değerlendirme sonucu alınacak tedbirlerin öğrenilmesini sağlamak.
Öğrenim Hedefleri	Risk değerlendirme, koruyucu, önleyici tedbirler ve risk yönetimine ilişkin temel bilgilerin kavranılması.
Alt Başlıklar	<ul style="list-style-type: none"> • 29.12.2012 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiş olan “İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği”ne uygun risk değerlendirme usul ve yöntemleri • Risk değerlendirme neticesinde alınacak koruyucu ve önleyici tedbirler • Örnek risk değerlendirme çalışmasının yapılması ve sunum
Toplam Ders Saati	6 Saat (Teori 3 Saat / Örnek Uygulama 1 Saat / Sunum 2 saat)

Sıra No: 5	
Eğitim Konu Başlıkları	Asbest Sökümünde Çalışma Platformu, İskele, Seyyar Merdiven ve Yüksekte Güvenli Çalışma İlgili Mevzuat
Amaç	Yüksekte çalışılması gereken durumlarda üzerine çıkarak çalışma yapılacak platform, iskele, seyyar merdiven hakkında bilgilendirmek.

Öğrenim Hedefleri	Üzerine çıkarak çalışma yapılacak platform, iskele, seyyar merdivenin doğru kullanımının öğrenilmesi.
Alt Başlıklar	<ul style="list-style-type: none"> • Yüksekte çalışma ile ilgili mevzuat • Çalışma platformlarını taşıması gereken özellikler • İskelelerin taşıması gereken özellikler • Seyyar merdivenlerin sahip olması gereken özellikleri • Yüksekte çalışmada alınacak önlemler
Toplam Ders Saati	2 Saat

Sıra No: 6

Eğitim Konu Başlıkları	Asbestli Malzeme Sökümü ve Söküm İşlerinin Sınıflandırılması Söküm Yapılacak Yerin veya Malzemenin Söküm İçin Hazırlanması.
Amaç	Asbestli malzemenin söküm işlerini ve sınıflandırılmasını öğretmek, söküm çalışanlarının hazırlık çalışmalarını kavranılmasını sağlamak. Çevreye yayılması muhtemel asbest liflerinden, çalışanı ve çevreyi korumak için yapılması gereken ön hazırlıkları öğretmek.
Öğrenim Hedefleri	Asbestli malzemenin söküm yöntemlerini ve asbest söküm işi öncesi hazırlıkların öğrenilmesi. A, B ve C kısımlarında sayılanlardan hangilerinin olduğu belirlendikten sonra, risk değerlendirmesi yapılarak, asbest veya asbestli malzemelerin söküleceği yerin söküm için hazırlanmasının öğrenilmesi.
Alt Başlıklar	<ul style="list-style-type: none"> • Asbestli Malzeme Sökümü ve Söküm İşlerinin Sınıflandırılması (Kazıma, Kesme, Sökme) • Yapılacak işe ve işleme karar verme A- Söküm işindeki malzemeler <ul style="list-style-type: none"> • Asbestli boru, levha ve salmastra • Fren Balataları • Asbestli conta, dokuma, çamur ve sıva • Boru izolasyonu B- Söküm Yapılacak Yerler <ul style="list-style-type: none"> • Tavan, çatı, duvar, zemin • Tavanda ve yeraltında boru üzerinde • Tünel içinde tavanda veya duvarda boru üzerinde

	<ul style="list-style-type: none"> • Kazan kapağında • Yeraltında, zeminde ve tavanda iki boru arasında • Yan duvar olarak kullanılmış levhalar • Fren balataları <p>C- Söküm Yöntemi Kuru veya ıslak kesme</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kuru veya ıslak kazıma • Kuru veya ıslak kırma • Kuru veya ıslak delme • Kuru veya ıslak kesme <p>D- Sökülecek malzemenin büyüklüğüne, şekline, yapısına ve yerine göre yapılması gerekenler</p> <ul style="list-style-type: none"> • Söküm yapılacak yer, 2-3 mm kalınlıktaki polietilen malzeme ile diğer bölümlerden izole edilmesi • Tehlikeli bir durum olmadığı sürece iyice ıslatılarak yumuşatılması • İzole edilmiş bölüm içinde, vakumla negatif basınç oluşturulması • Temas sırasında malzemenin veya malzeme yüzeyinden asbest liflerinin koparak çevreye yayılmasını önlemek için uygun şekilde yüzey kaplaması uygulanması • İçeriden hava emişi yapan sistem, asbest liflerinin dışarıya kaçmasını önleyici HEPA filtreye sahip olması • Sökülecek veya tamir edilecek kısım küçükse, tozun ortama yayılmasını önlemek için HEPA filtreye sahip hava emiş (lokal havalandırma) sistemi hazırlanması
Toplam Ders Saati	2 Saat

Sıra No: 7	
Eğitim Konu Başlıkları	Asbestin İnsan Sağlığı Üzerine Etkileri / Sağlık gözetimi
Amaç	Asbestin sağlık üzerine etkileri hakkında bilgilendirmek.
Öğrenim Hedefleri	Asbest maruziyetinin sağlığa etkileri açasından değerlendirilmesi, meslek hastalıkları ve korunma yöntemlerinin öğrenilmesi.
Alt Başlıkları	<ul style="list-style-type: none"> • Asbeste maruz kalma sonucu etkilenmenin belirtileri • Hastalığın ortaya çıkması tanısı ve seyri • Hastalığın muhtemel sonuçları • Yönetmelikte belirtilen yükümlülükler doğrultusunda sağlık gözetimi ve SGK mevzuatına göre yükümlülük süresi • Asbestle ilişki meslek hastalıkları ve korunma yöntemleri
Toplam Ders Saati	2 Saat

Sıra No: 8	
Eğitim Konu Başlıkları	Asbest Söküm Çalışanlarının Hazırlanması, Kendini Koruma ve Kişisel Koruyucular
Amaç	Asbest söküm çalışanlarının işe başlamadan önce kullanacağı kıyafetlerin, kişisel koruyucuların öğretilmesi, kendini koruma, kişisel hijyen ve mesai bitiminde neler yapması gerektiği konusunda bilgilendirmek.
Öğrenim Hedefleri	İş elbisesi ve kişisel korucuların kullanımının ve doğru davranış sergilemenin öneminin kavranılması.
Alt Başlıklar	<ul style="list-style-type: none"> • İř elbiselerinin özellikleri • Kiřisel koruyucu donanımlar (Solunum sistemi koruyucuları, koruyucu giysiler, iř ayakkabısı, kulak koruyucuları, eldivenler vs.) Kiřisel koruyucular, bakım ve temizliği • Genel önlemler (Soyunma ve giyinme yerleri, duř veya banyo imkanı gibi iř hijyeniyle ilgili hususlar ile yemek ve dinlenme yerlerinin düzeni ve bu konularda dikkat edilecek hususlar vs.) • Soyunma ve giyinme yerlerinin ayrı olmasının önemi • Koruyucuları giyildikten sonra ačíklıkların kalıp kalmadığının kontrolü • Yemek molasında ve mesai sonunda duř almanın önemi • Duř almadan ve iř elbisesi ile iř yerini terk etmenin tehlikeleri
Toplam Ders Saati	2 Saat

Sıra No: 9	
Eğitim Konu Başlıkları	Asbest Atıklarının Toplanması, Taşınması, Depolanması ve Bertarafı
Amaç	Asbest atıklarının toplanması, taşınması, depolanması ve atıkların bertarafında izlenecek yolun ve mevzuatın anlatılması.
Öğrenim Hedefleri	Asbest atıklarının toplanması, taşınması, depolanması ve atıkların bertarafında kişisel hijyenin ve çevrenin korunmasının öğrenilmesi.
Alt Başlıklar	<ul style="list-style-type: none"> Asbest atıklarının iş sağlığı ve güvenliği kurallarına ve çevre mevzuatına uygun olarak toplanması, ambalajlanması, depolanması ve nakledilmesi İlgili mevzuat
Toplam Ders Saati	1 Saat

Sıra No: 10	
Eğitim Konu Başlıkları	Sökümün Bitiminden Sonra Yapılması Gerekenler
Amaç	Söküm işinin tamamlanmasından sonra yapılacaklar ve takip edilecek prosedür hakkında bilgi vermek.
Öğrenim Hedefleri	Sorumluluk ve yükümlölüklerin öğrenilmesi.
Alt Başlıklar	<ul style="list-style-type: none"> Asbestle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmeliğin ilgili maddeleri Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın ilgili bertaraf prosedürleri
Toplam Ders Saati	1 Saat

Sıra No: 11

Eğitim Konu Başlığı	Uygulamalı eğitim
Amaç	Teorik olarak öğrenilenlerin uygulama ile pekiştirilmesini sağlamak.
Öğrenim Hedefleri	Söküm işinin tüm adımların uygulamalı olarak öğrenilmesi.
Alt Başlıklar	<ul style="list-style-type: none"> • Söküm yapılacak yerdeki risk değerlendirmesi uygulaması • Sökümde kullanılacak ekipmanların seçilmesi • Asbest söküm çalışanlarının hazırlanması, kendini koruma ve kişisel koruyucular • Çalışma ortamının söküm için hazırlanması • Söküm işinin yapılması, atıkların toplanması ve ambalajlanması • Kişisel temizlik işlemleri • Atıkların bertarafı
Toplam Ders Saati	4 Saat

Sıra No: 12

Eğitim Konu Başlığı	Sınav ve Değerlendirme
Toplam Ders Saati	4 Saat

EK-2

ASBEST SÖKÜM UZMANLIĞI BELGESİ

ÇSGB
T.C. ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Tarih :
Belge No :

ASBEST SÖKÜM UZMANLIĞI BELGESİ

Adı ve Soyadı / Meslek Unvanı:

Asbestle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelikte belirtilen nitelikleri haiz olduğundan asbest söküm uzmanı belgesi almaya hak kazanmıştır.

Bakan a.
Genel Müdür

EK- 3

ASBEST SÖKÜM ÇALIŞANI EĞİTİM PROGRAMI

Sıra No	Eğitim Konu Başlıkları	Eğitim Süresi
1	Asbestin Tanımı, Türleri, Karşılaşılan Malzeme ve İşler	1 Saat
2	Asbest ve İnsan Sağlığı	1 Saat
3	Asbest Sökümünde Çalışanların Hazırlanması	1 Saat
4	Asbest Maruziyetinden Korunma	1 Saat
5	Asbest Sökümünde Çalışma Platformları	1 Saat
6	Asbest Atıklarının Bertarafı	1 Saat

ASBEST SÖKÜM ÇALIŞANLARI İÇİN (DİKEY) EĞİTİM PROGRAMI

Sıra No: 1	
Eğitim Konu Başlığı	Asbestin Tanımı, Türleri, Karşılaşılan Malzeme ve İşler
Amaç	Asbest ve türleri ile asbestin yapısal özellikleri, kullanım amacı ve kullanıldığı alanlar, karşılaşılabilecek işler ile asbest kullanılmış malzemeler konusunda katılımcıları bilgilendirmek.
Öğrenim Hedefleri	Asbest ve türlerinin tanınması ve asbestle karşılaşılan malzeme ve işlerin öğrenilmesi
Alt Başlıklar	<ul style="list-style-type: none"> • Asbestin tanımı ve türleri • Asbestin kullanım amacı ve kullanıldığı alanlar • Karşılaşılan malzeme ve işler
Toplam Ders Saati	1 Saat

Sıra No: 2	
Eğitim Konu Başlığı	Asbest ve İnsan Sağlığı
Amaç	Asbestin sağlık üzerine etkileri hakkında bilgilendirmek.
Öğrenim Hedefleri	Asbestin insan sağlığına etkileri, asbestin neden olduğu meslek hastalıkları ve sağlık gözetimi hakkında bilgi sahibi olunması.
Alt Başlıklar	<ul style="list-style-type: none"> • Asbest maruziyeti sonucunda çalışanda meydana gelen belirtiler • Hastalığın ortaya çıkması ve tanısı • Hastalığın seyri • Hastalığın muhtemel sonuçları ve yasal haklar • İş sağlığı ve güvenliği mevzuatı doğrultusunda sağlık gözetimi • Asbestin neden olduğu meslek hastalıkları
Toplam Ders Saati	1 Saat

Sıra No: 3	
Eğitim Konu Başlığı	Asbest Maruziyetinden Korunma
Amaç	Asbest maruziyetinden korunma yolları hakkında bilgilendirmek.
Öğrenim Hedefleri	Asbest maruziyetinden korunmak için kullanılacak kişisel koruyucu donanımların, kullanım ve bakım yöntemlerinin ve asbest maruziyetinden korunma yöntemlerinin öğrenilmesi.
Alt Başlıklar	<ul style="list-style-type: none"> • Koruyucu ve önleyici tedbirler

	<ul style="list-style-type: none"> • Kişisel koruyucu donanımlar (solunum sistemi koruyucuları, koruyucu giysiler, iş ayakkabısı, kulak koruyucuları, eldivenler vs.) • Genel önlemler (soyunma ve giyinme yerleri, duş veya banyo imkanı gibi iş hijyeniyle ilgili hususlar ile yemek ve dinlenme yerlerinin düzeni ve bu konularda dikkat edilecek hususlar vs.)
Toplam Ders Saati	1 Saat

Sıra No: 4	
Eğitim Konu Başlığı	Asbest Sökümünde Çalışanların Hazırlanması
Amaç	Çalışanların söküm işine hazırlık için yapılacaklarının öğretilmesi.
Öğrenim Hedefleri	İşe başlamadan önce hazırlanma ile ilgili usul ve esasların öğrenilmesi.
Alt Başlıklar	25 Ocak 2013 tarihli “Asbestle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik” in “Genel Önlemler” başlıklı maddesi ve konu ilişkin diğer ek bilgiler
Toplam Ders Saati	1 Saat

Sıra No: 5	
Eğitim Konu Başlığı	Çalışma Platformları
Amaç	Çalışma platformları hakkında bilgilendirmek.
Öğrenim Hedefleri	Asbest söküm işinde çalışma yapılacak olan platform, iskele ve seyyar merdivenin doğru kullanımının öğrenilmesi.
Alt Başlıklar	<ul style="list-style-type: none"> • Yüksekte çalışma ile ilgili mevzuat • Çalışma platformlarının taşınması gereken özellikler • İskelelerin taşınması gereken özellikler • Seyyar merdivenlerin sahip olması gereken özellikler • Yüksekte çalışmada alınacak önlemler
Toplam Ders Saati	1 Saat

Sıra No: 6

Eğitim Konu Başlığı	Asbest Atıklarının Bertarafı
Amaç	Asbest atıklarının bertarafını kavramak.
Öğrenim Hedefleri	Asbest atıklarının sağlık ve güvenlik kuralları ve çevre mevzuatına uygun olarak toplanmasının, ambalajlanmasının, depolanmasının ve nakledilmesinin öğrenilmesi.
Alt Başlıklar	Asbest atıklarının; <ul style="list-style-type: none"> • Toplanması, ambalajlanması, depolanması ve nakledilmesi ile ilgili mevzuat • İş sağlığı ve güvenliği ile çevreye ilişkin ilgili mevzuat
Toplam Ders Saati	1 Saat

EK-4

KURS BİTİRME BELGESİ

T.C.
.....İLİ
.....(KURUM ADI)

KURS BİTİRME BELGESİ

Belge No :
Belge Tarihi : ...../...../.....

KURSIYERİN			
Adı Soyadı		Doğum Yeri ve Yılı	
T.C. Kimlik No		Kayıt No	
EĞİTİMİ VEREN KURUMUN			
Adı			
Öğretime Başlama İzninin Tarihi		Sayısı	
PROGRAMIN			
Adı			
Başlama Tarihi			
Bitiş Tarihi			
Saat Olarak Süresi			

Yukarıda durumu belirtilen ..... Asbestle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik gereğince yapılan eğitim programını tamamlayarak, kurs bitirme belgesini almaya hak kazanmıştır.

KURUM MÜDÜRÜ

EK-5

YENİLEME EĞİTİM PROGRAMI

Sıra No	Eğitim Konu Başlıkları	Eğitim Süresi
1	Asbestin Tanımı, Türleri, Karşılaşılan Malzeme ve İşler	1 Saat
2	Asbest ve İnsan Sağlığı Üzerine Etkileri	1 Saat
3	Asbest ve Diğer Mevzuattaki Değişiklikler	1 Saat
4	Asbest Maruziyetinden Çalışanları Korunma	1 Saat
5	Asbest Sökümünde Çalışma Platformları	1 Saat
6	Asbest Atıklarınının Bertarafı	1 Saat